

Drd. Sergiu-Lucian Raiu

**Adrian Otovescu, Gabriela Motoi, Maria Cristina Frăsie, Dumitru Otovescu,
București: Pro Universitaria, 2011, 259 pagini**

Criza mondială

Drd. Sergiu-Lucian Raiu

doctorand sociologie, Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială

Sursa: Revista Inovația Socială, vol. 4, nr. 2/2012 (iulie-decembrie)

URL stabil: <http://inovatiasociala.ro/index.php/jurnal/article/view/142/162>

Publicată de: Institutul de Cercetare a Calității Vieții

Revista Inovația Socială este o revistă online creată în cadrul proiectului „Inovația Socială - Factor al dezvoltării socio-economice”, proiect coordonat de Prof.dr. Cătălin Zamfir în cadrul Institutului de Cercetare a Calității Vieții. Această revistă utilizează politica liberului acces la conținut, pornind de la principiul conform căruia cercetarea deschisă publicului sporește schimbul global de cunoaștere. Inovația socială este o revistă electronică pe care cititorii o pot urmări pe măsură ce este scrisă și pe care o pot scrie ei înșiși. Revista va avea o apariție bianuală, dar fără a avea o dată de apariție, ci un interval în care este scrisă. Astfel, în lunile ianuarie- iunie 2009 va fi scris primul număr. În perioada respectivă, pe platforma online vor fi publicate în timp real contribuțiile și dialogurile generate între cititori și contribuitori.

Prin accesarea articolelor din arhiva Revistei Inovația Socială indicați acceptarea termenilor și condițiilor de utilizare care sunt disponibile la adresa <http://www.inovatiasociala.ro/> care indică, în parte, faptul că puteți utiliza copiile articolelor doar pentru utilizare personală, necomercială. Vă rugăm să contactați redacția pentru alte tipuri de utilizare la adresa contact@inovatiasociala.ro.

Orice copie a materialelor din Revista Inovația Socială trebuie să conțină aceeași notă de drepturi legale, așa cum apar acestea pe ecran sau tipărite.

Criza mondială

**Adrian Otovescu, Gabriela Motoi, Maria Cristina Frăsie, Dumitru Otovescu,
București: Pro Universitaria, 2011, 259 pagini**

Drd. Sergiu-Lucian Raiu

Prezenta apariție editorială constituie o reflecție, accesibilă tuturor, într-un subiect extrem de actual, și anume *criza* prin care trece întreaga umanitate. Oferind o imagine unitară și generală asupra fenomenului, lucrarea prezintă cele mai însemnate consecințe ale crizei asupra vieții sociale a oamenilor și avansează soluții pentru depășirea situațiilor patologice, prin valorizarea activităților din domeniul sociologic. Prin analiza științifică a dimensiunilor crizei sunt oferite date importante referitoare la forța de muncă, producția industrială, situația asistenței medicale, a familiei și tinerilor, obținându-se o imagine globală asupra fenomenului, de real folos specialiștilor, dar și marelui public.

Cartea este semnată de un colectiv de specialiști de la *Școala de Sociologie de la Craiova*, așa cum îi numește prof. univ. dr. Ilie Bădescu, cel care semnează prefața cărții, pe autorii care au contribuit la această lucrare.

Lucrarea este structurată pe capitole în două părți, prima parte tratând subiecte privind populația lumii și problemele globale ale omenirii, iar a doua parte este centrată pe noțiunea de criză economică și socială.

În primul capitol din partea I a lucrării (p. 21-28) sunt expuse o serie de date statistice privind vechimea și distribuția spațială a populației mondiale, repartitia populației globale pe mari regiuni geografice și proiecții privind evoluția populației pe glob. Cap. II (p. 29-37) oferă informații relevante despre populația lumii, luându-se în considerare indicatori referitori la grupele de vârstă, la speranța de viață și la gradul de participare la activitatea economică. Cap. III (p. 38-88) prezintă principalele probleme globale ale lumii contemporane. Aici se face referire la dezvoltarea și devalorizarea vieții umane prin prezentarea indicilor de dezvoltare umană (I.D.U.) și a indicelui de sărăcie umană (I.S.U.), ambii indici calculându-se anual, începând din 1990 la inițiativa specialiștilor Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (P.N.U.D.). Apoi se trec în revistă câteva date statistice privind bolile oamenilor și protecția socială și juridică a sănătății, constatându-se că actualmente bolile cardiovasculare sunt cele mai răspândite și constituie principala cauză de mortalitate în întreaga lume (p. 51). De asemenea se face referire și la date statistice privind pierderile de vieți omenești și costurile pagubelor materiale, precum și cele ale intervențiilor militare din cele mai sângeroase confruntări militare și civile din secolul al XX-lea. Apoi sunt trecute în revistă cele mai importante fluxuri sau curente migratorii cu caracter internațional, deoarece mișcarea geografică, pe glob, a grupurilor umane a devenit un fenomen de proporții internaționale (p. 64). O altă problemă globală a lumii contemporane privește gestionarea dezastrelor naturale și a crizelor nucleare (p. 68), afirmându-se că majoritatea victimelor dezastrelor naturale (95%) locuiesc în țările cele mai sărace, pentru că aceste regiuni sunt expuse la astfel de pericole și, în plus, din cauza subdezvoltării, nu beneficiază de o rețea de alertă bine

pusă la punct (p. 69).

O descriere pe larg a principalelor crize mondiale este realizată în partea a II-a a cărții (p. 89-215). În primul capitol este definită noțiunea de criză și se precizează reperele metodologice de analiză a fenomenului, precizându-se că economiștii, prin analizarea indicilor economici dezvăluie *forma obiectivă* a manifestării crizei, iar sociologii prin concepția sistemică și prin metoda anchetei de opinie pot face cunoscute *percepția subiectivă* a oamenilor despre criză (p. 91).

În cap. II (p. 93-100) sunt prezentate diferite crize economico-financiare din veacul al XX-lea studiate de publicistul american Ross Bonander, acesta oprindu-se asupra unui număr de zece crize, pe care le-a ordonat într-un top, oferindu-i-se cititorului o imagine de ansamblu asupra epocilor de criză, care, în medie se succed la un interval de zece ani. De asemenea, sociologul american Immanuel Wallerstein face deosebire între *criza structurală* care afectează esența unui sistem și duce la schimbarea fundamentelor unei activități și societăți, și *criza conjuncturală* care este trecătoare, surmontabilă, putând fi provocată de situații sociale explozive, de neajunsuri majore, ori de catastrofe naturale și istorice (p. 100). Cap. III (p. 101-122) prezintă principalele cauze și manifestări ale crizei mondiale actuale.

Prin analiza consecințelor pe care deficitul de capital financiar l-a avut asupra tuturor domeniilor vieții sociale, dar și prin descrierea situației din Orientul Mijlociu, unde până mai ieri capitalismul și civilizația musulmană păreau două fenomene antinomice, echipa de sociologi coordonată de prof. Otovescu oferă o perspectivă integralistă asupra societăților de tip capitalist. O parte considerabilă din economia cărții este dedicată consecințelor globale și naționale ale crizei economico-financiare, probabil și datorită faptului că problema banilor poate determina crize în toate domeniile: educațional, medical, alimentară, moral, instituțional, militar, nuclear etc. constituind unul dintre factorii decisivi de tulburare a ordinii și stabilității sociale. Printre problemele abordate menționăm aspecte privind schimbarea raporturilor de forțe și a polilor de putere economică pe glob (p. 123), o reflecție asupra celor mai fericite/nefericite popoare (p. 134), a situației șomerilor din mai multe state (p. 138), a diminuării veniturilor și a schimbării orientărilor valorice ale salariaților (p. 141) sau aspecte privind degradarea sănătății fizice și mintale a populației (p.147). În finalul capitolului se prezintă situația din mai multe state, unde datorită măsurilor de austeritate întreprinse de guverne, au trezit reacții protestatere de masă precum și cea din Africa de Nord și Orientul Mijlociu, unde oamenii nemaisuportând regimurile monarhice dictatoriale, opresive, au provocat mișcări sociale radicale și revolte colective, care în limbajul jurnalistic occidental au fost numite „revoluții” (p. 153). Cap. IV se încheie cu nominalizarea celor mai bogați oameni ai planetei și care sunt cele mai profitabile afaceri (p.179). În cap. V (p. 182-192) sunt examinate principalele categorii de populație, vulnerabile la impactul crizei economice, acestea fiind tinerii, femeile, imigranții, vârstnicii și romii. În următorul capitol sunt prezentate cele mai importante modele de redresare economică din diferite țări ale lumii: Statele Unite ale Americii, Canada, Japonia, China, Germania și Franța.

Ultimul capitol oferă un inventar al celor mai importante soluții avansate pentru depășirea crizei economico-financiare și sunt formulate câteva reflecții privind evoluția, în viitor, a societății capitaliste și a umanității, cu referire la factorul demografic, resursele naturale și condițiile de mediu, resursele energetice sau sistemul politic, economic și social. În finalul cărții există un Indice tematic (p. 251) și un Indice de nume (p. 255), facilitând accesul cititorului la conceptele și autorii menționați.

Deși au fost scrise și publicate o sumedenie de cărți, tratând criza mondială actuală, prezenta apariție editorială aduce un element de noutate prin diversitatea metodelor sociologice prin care este cercetat fenomenul, dar și prin vastul material ilustrativ, constând din fotografii, grafice, tabele din diferite studii și rapoarte de cercetare sociologică, rapoarte oficiale ale unor instituții și organisme,

materiale publicate în presa cotidiană, precum și din diverse site-uri ale unor instituții specializate în diferite domenii de expertiză economică, socială și politică, oferind o perspectivă integralistă de reflecție asupra fenomenului investigat – criza mondială.

Interviu cu Gabriela Motoi, coautoare a volumului
gabrielamotoi@yahoo.com

Vă rugăm să ne spuneți cum a luat naștere ideea acestui volum?

Asumarea obiectivului de a realiza o lucrare explicită, pe tema crizei mondiale actuale, reprezintă o cerință stringentă a zilelor noastre și o provocare profesională pentru toți slujitorii scenei intelectuale, în special pentru cei din domeniul științelor economice și sociale. Rațiunea elaborării unei asemenea lucrări se justifică prin dorința de a obține o cunoaștere sistematică și o înțelegere unitară a acestui fenomen deosebit de complex, care este criza mondială și care a debutat în anul 2007, în Statele Unite ale Americii, și apoi s-a extins cu rapiditate în întreaga lume, în următorii ani: 2008, 2009 și 2010. În societatea românească, apogeul crizei s-a înregistrat în anii 2009 și 2010, iar principalele categorii de populație cele mai expuse efectelor crizei economice au fost tinerii (în special cei cu un nivel de instrucție scăzut sau fără o calificare), femeile (mai ales cele din mediul rural), imigranții și romii.

Vă rugăm să ne spuneți câteva cuvinte despre metodologia utilizată?

Dintre metodele sociologice de cercetare, utilizate în lucrarea de față, subliniem: metoda sistemică, analiza istorică, metoda statistică, metoda explicativă, analiza comparativă, metoda tipologică, ancheta de opinie ș.a. Perspectiva sociologică de investigație a fost însoțită, adesea, de optica juridică, mai cu seamă în acele domenii tematice legate de cunoașterea și respectarea drepturilor omului, precum și de optica economică. Premisele de la care am pornit, în studiul nostru, au în vedere faptul că, pe de o parte, criza mondială pe care o trăim subsumează o multitudine de crize succesive (generate, la origine, de criza economică), că aceasta este doar una dintre problemele globale ale omenirii în perioada contemporană (fiind primordială, actualmente, și cea mai presantă, amplificând, totodată, și alte probleme globale mai vechi), iar, pe de altă parte, înțelegerea efectelor diferențiate ale crizei asupra societăților omenești implică o scurtă examinare a vechimii și distribuției geografice a populației pe întreg globul pământesc, o analiză a structurii și evoluției istorice a acesteia.

Vă rugăm să ne spuneți câteva concluzii ale studiului

Lucrarea de față este atât o încercare de prezentare a celor mai însemnate consecințe ale crizei

asupra vieții sociale a oamenilor, cât și un efort de avansare a unor soluții de depășire a stărilor patologice, prin valorificarea diferitelor preocupări în domeniu. Consecințele expuse pot constitui un suport informațional pentru factorii politici de conducere, care poartă răspunderea fundamentării deciziilor și a acțiunilor ce se impun a fi întreprinse pentru salvarea societăților aflate în recesiune economică.

Vă rugăm să ne spuneți câteva cuvinte despre elementele de originalitate ale studiului?

În această lucrare, ne-am propus să analizăm din punct de vedere sociologic, populația lumii și problemele generale cu care se confruntă omenirea din zilele noastre, insistând asupra crizei mondiale. Astfel, după o analiză succintă a istoricului crizelor anterioare este examinată actuala criză mondială prin prisma cauzelor, a manifestărilor și a consecințelor economico-sociale. De asemenea, sunt cercetate principalele categorii de populație vulnerabile la impactul crizei, precum și cele mai importante modele de redresare economică, promovate de statele dezvoltate ale lumii. O atenție specială este acordată fenomenului de migrație internațională și problemei respectării drepturilor omului, în condițiile degradării calității vieții umane sub impactul crizei economico-sociale. Un element de originalitate pe care am putea să-l menționăm ar fi inventarul, realizat la sfârșitul lucrării, al celor mai importante soluții avansate pentru depășirea crizei economico-financiare și am formulat câteva reflecții privind evoluția, în viitor, a societății capitaliste și a umanității.

Care sunt aspectele pe care ați dori să le cercetați în continuare?

Pe viitor se poate aprofunda studiul consecințelor crizei mondiale pe termen lung, corelate cu anumiți indicatori, printre care am putea menționa: mediul de rezidență (urban sau rural), nivelul veniturilor, nivelul de instrucție ș.a.m.d.

Vă mulțumim pentru colaborare!